Lietas Nr. C05020712
Lietas arhīva Nr. CA-0137-16/12

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā, 2016.gada 15.decembrī

VIDZEMES APGABALTIESAS CIVILLIETU TIESAS KOLĒĢIJA:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Cera,
tiesnesis A.Bukavs, tiesnesis D.Lazdiņš,
sekretāre S.Ābola-Kalniņa,
piedaloties atbildētāja /pers. E/ pārstāvei /pers. F/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. G/ prasībā pret /pers. E/ par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu (garāžu), izlikšanu no garāžas, zemes nomas attiecību atzīšanu un nomas maksas parāda piedziņu un /pers. E/ pretprasībā pret /pers. G/ par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu (garāžu) uz ieilguma pamata un juridisku faktu konstatēšanu, lietā ar trešajām personām /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, sakarā ar /pers. G/ apelācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 17.decembra spriedumu un

K O N S T A T Ē J A,

ka /pers.G/Vidzemes apgabaltiesā (kā pirmās instances tiesā) 2011.gada 30.decembrī cēlusi prasību pret /pers. E/, lūdzot tiesu:

1) atzīt prasītājai īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu – garāžu Nr.77, /adrese/;
2) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai zaudējumus 760,88 Ls (1082,63 EUR);
3) izlikt atbildētāju no garāžas Nr.77, /adrese/ ar visām viņam piederošajām mantām, tajā skaitā automašīnu;
4) piedzīt no prasītāja (tā prasības pieteikumā) visus ar tiesvedību saistītos izdevumus.

Tiesā 2012.gada 15.jūnijā saņemti prasības priekšmeta grozījumi daļā par zaudējumu piedziņu (1.sēj.l.l.85-88), kuros lūgts tiesu:

1) atzīt, ka laika posmā no 1997.gada 1.novembra līdz 2011.gada 31.novembrim starp prasītāju kā iznomātāju un atbildētāju kā nomnieku pastāv zemes nomas tiesiskās attiecības ar to būtiskām sastāvdaļām: nomas priekšmets - zemesgabals 40 kvm platībā /Nosaukums 01/ Nr.28", Madonā; nomas maksa 120 Ls (170,74 EUR) gadā;
2) piedzīt no atbildētāja nomas maksas parādu 760,88 Ls (1082,63 EUR), plus līgumsodu uz lietas izskatīšanas dienu.

Prasība un prasības priekšmeta grozījumi pamatoti uz Civillikuma 927., 968., 1036., 1038., 1587., 1588., 1651., 1652., 1662., 1716., 1717., 1720., 1756., 1757., 1759.panta pirmo punktu, 1760., 1765., 1770., 1771., 1772., 1773., 1775., 1778., 1779., 1779.[1]., 1785., 1786., 2112., 2119., 2120., 2123., 2124., 2141., 2144.pantu, likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.panta pirmās daļas 5.punktu, ceturto daļu.

Prasībā un prasības priekšmeta grozījumos norādīts, ka uz prasītājai piederošās zemes /Nosaukums 01/Nr.28", Madonā, atrodas piecas garāžu būves ar adresi /adrese A/. Prasītāja īpašuma tiesības uz zemesgabalu ierakstījusi zemesgrāmatā 1997.gada 1.novembrī. Garāžu Nr.77 lieto atbildētājs.

Prasītājai īpašuma tiesības uz garāžu atzīstamas kā zemes īpašniecei, jo garāža kā patstāvīgs īpašuma objekts nav ierakstīta Zemesgrāmatu nodaļā, Valsts zemes dienestā vai pašvaldībā. Neviena cita persona tiesas ceļā nav pierādījusi savas īpašuma tiesības uz garāžu.

Atbildētājs lieto prasītājai piederošo zemi, par to neko nemaksājot. Par zemes nomas faktisko attiecību sākumu uzskatāms 1997.gada 7.novembris, kad prasītāja savas īpašuma tiesības uz zemi nostiprinājusi zemesgrāmatā, jo garāžas uz šī zemes gabala atradušās arī pirms tam. Situācijā, kad par garāžu īpašuma tiesībām ir strīds, tas neatbrīvo garāžu lietotāju no pienākuma maksāt /pers. G/ maksu par viņas zemes lietošanu un zemes īpašniecei ir tiesības lūgt tiesu ar spriedumu atzīt zemes nomas tiesisko attiecību pastāvēšanu no 1997.gada 7.novembra (prasības grozījumu lūgumu daļā no 1997.gada 1.novembra), nosakot arī nomas tiesisko attiecību būtiskās sastāvdaļas: nomas maksas priekšmetu – zemi 40 kvm platībā, kas ietver garāžas apbūvēto laukumu 25 kvm un pievedceļus, un nomas maksas apmēru. Nomas maksai ir jāatbilst visiem Civillikuma 2120.panta nosacījumiem, tai jābūt patiesai atlīdzībai par lietas lietošanu un to nevar nolikt tikai izskata pēc. Nomas maksas mērķis ir sniegt zemes īpašniekam ienākumus, sedzot arī zemes apsaimniekošanas izdevumus.

Norādīts, ka faktiskās nomas attiecības ir pamats nomas maksas parāda piedziņai un nesaņemtā nomas maksa vienlaicīgi uzskatāma par jau cēlušos tiešu zaudējumu. Ņemot vērā noilgumu, nomas maksas parāds tiek prasīts par laika posmu no 2001.gada līdz 2011.gada 30.decembrim 120 Ls (170,74 EUR) gadā, kas ir 1200 Ls (1707,45 EUR). /pers. E/ ir samaksājis 150 Ls (213,43 EUR), tad nomas maksas parāds tiek prasīts 1050 Ls (1494EUR) apmērā plus līgumsods uz lietas izskatīšanas dienu. Lai nebūtu jākavē lietas izskatīšana sakarā ar valsts novedas piemaksu, prasības summa samazināta līdz sākotnēji norādītajai 760,88 Ls (1082,63 EUR) plus līgumsods uz lietas izskatīšanas dienu.

Rakstveida paskaidrojumā par prasību (1.sēj.l.l.55-57) un prasības priekšmeta grozījumiem (1.sēj.l.l.90) atbildētājs prasību neatzīst.

Atbildētājs tiesā 2012.gada 18.jūnijā cēlis pretprasību (1.sēj.l.l.93-99), kurā lūgts:

1) konstatēt juridisku faktu, ka /pers. I/ bijis individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīva /Nosaukums A/ biedrs;

2) konstatēt juridisku faktu, ka individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvam /Nosaukums A/ piederēja garāža Nr.77, /adrese/;

3) konstatēt juridisku faktu, ka individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs /Nosaukums A/ 1991.gadā likvidējās;

4) konstatēt juridisku faktu, ka individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs /Nosaukums A/ 1991.gadā likvidējoties nodeva tam piederošo garāžu Nr.77 kooperatīva biedram /pers. I/ valdījumā un īpašumā;

5) atzīt /pers. E/ īpašuma tiesības uz ieilguma pamata uz nekustamo īpašumu – garāžu Nr.77, /adrese/, ar telpu grupas kadastra apzīmējumu /numurs A/;

6) piedzīt no prasītājas atbildētāja labā tiesāšanās izdevumus to faktiskajā apmērā.

Pretprasība pamatota uz Civillikuma 1., 3., 994., 998., 999., 1006., 1007., 1013., 1018., 1021., 1024., 1030., 1060.pantu, likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 16.pantu.

Pretprasības pieteikumā norādīts, ka ar Madonas rajona Darbaļaužu deputātu padomes Izpildu komitejas (DDP IK) 1975.gada jūnija lēmumu Nr.96 "Par garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvu /Nosaukums B/ un "/Nosaukums A/ statūtu reģistrēšanu", pamatojoties uz Latvijas PSR Ministru Padomes 1963.gada 29.marta lēmumu Nr.200, reģistrēti individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīva /Nosaukums A/ statūti, apstiprināta garāžu kooperatīva valde un revīzijas komisija. Garāžu kooperatīvs nodibināts ar reģistrācijas brīdi atbilstoši likumam "Par kooperāciju PSR".

Madonas pilsētas DDP IK saskaņā ar 1975.gada 23.oktobra lēmumu Nr.64 iedalījusi garāžu kooperatīvam /Nosaukums A/ apbūves zemesgabalu Ivasika ielā (ar Madonas pilsētas Tautas deputātu padomes (TDP) 1990.gada 26.aprīļa lēmumu Ivasika iela pārdēvēta par Rūpniecības ielu) 2500 kvm platībā, bet ar 1985.gada 29.oktobra lēmumu Nr.57 piešķīrusi garāžu kooperatīvam /Nosaukums A/ papildu zemesgabalu garāžu celtniecībai 1500 kvm platībā. Individuālo garāžu piesaistes projekta dokumentācija izstrādāta, pamatojoties uz individuālo garāžu kooperatīva /Nosaukums A/ 1976.gada 24.maija pasūtījumu Nr.17. Garāžu kooperatīvs /Nosaukums A/ garāžu celtniecību veicis laika posmā no 1975.gada un darbojies līdz 1991.gadam, kad sakarā ar izmaiņām normatīvos aktos nolemts veikt kooperatīva likvidāciju.

Atbildētājs /pers.E/garāžu ieguvis uz tiesiska pamata. Sākotnēji garāžas Nr.77 lietotājs bija kooperatīva biedrs /pers. I/, kurš garāžu savā īpašumā un valdījumā ieguvis kooperatīvam likvidējoties 1991.gadā. Pēc tam /pers. I/ garāžu pārdevis /pers. J/, kurš savukārt garāžu pārdevis atbildētājam. Atbildētājam rakstveida līgumi nav saglabājušies, bet par līgumu noslēgšanas apstākļiem varēs paskaidrot, gan /pers. I/, gan /pers. J/. Garāža atrodas uz prasītājai piederošā zemesgabala /Nosaukums 01/.

Garāžu celtniecība notikusi saskaņā ar tajā laikā spēkā esošiem likumdošanas aktiem un spēkā esošo teritoriālo plānojumu, ko apliecina pretprasības pieteikumā norādītās un lietai pievienotās izziņas. Tā kā daļa dokumentu no atbildētāja neatkarīgu iemeslu dēļ nav saglabājušies, atbildētājs ir spiests lūgt tiesu konstatēt juridiskos faktus.

Atbildētājs uzskata, ka pastāv visi Civillikuma 999.pantā minētie priekšnosacījumi garāžas iegūšanai īpašumā ar ieilgumu, jo atbildētājs nekustamo īpašumu ieguvis uz tiesiska pamata. Visus šos gadus nekustamais īpašums valdīts labā ticībā un bijis nepārtrauktā valdījumā. Garāža valdīta ilgāk kā desmit gadus pēc kārtas un nav zināmi nekādi šķēršļi, kas nepieļautu to iegūšanu īpašumā. Atbildētājs garāžu uztur kārtībā, apsaimnieko un izmanto joprojām.

Rakstveida paskaidrojumā par pretprasību (2.sēj.l.l.2-22, 137-184) prasītāja pretprasību neatzīst.

Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas (kā pirmās instances tiesas) 2012.gada 17.decembra spriedumu /pers. G/ prasība apmierināta daļēji un /pers. E/ pretprasība apmierināta.

Tiesa konstatējusi juridiskos faktus, ka:

1) /pers. I/ bijis individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīva /Nosaukums A/ biedrs;

2) individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvam /Nosaukums A/ piederēja un tā valdījumā atradās garāža Nr.77, /adrese/;

3) individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs /Nosaukums A/ 1991.gadā likvidējās;

4) individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs /Nosaukums A/ 1991.gadā likvidējoties nodeva savu nekustamo īpašumu- garāžu Nr.77, /adrese/, kooperatīva biedra /pers. I/ valdījumā un īpašumā.

Tiesa atzinusi uz ieilguma pamata /pers. E/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu – garāžu Nr.77, /adrese/.

Tiesa atzinusi, ka laika posmā no 2006.gada 6.jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim starp prasītāju kā iznomātāju un atbildētāju kā nomnieku pastāvējušas zemes nomas faktiskās attiecības ar to būtiskām sastāvdaļām: nomas priekšmetu – zemes gabalu 40 kvm platībā /Nosaukums 01/Nr.28", Madonā un nomas maksu 6 Ls (8,54 EUR) gadā.

Tiesa piedzinusi no /pers. E/ par labu /pers. G/ nomas maksas parādu 13 Ls (18,50 EUR) par periodu no 2006.gada 6.jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim un 157,42 Ls (223,99 EUR) par periodu no 2010.gada 6.septembra līdz 2011.gada 30.decembrim, kopā piedzinusi 170,42 Ls (242,49 EUR).

/pers. G/ prasība pārējā daļā noraidīta.

No /pers. G/ par labu /pers. E/ piedzīti tiesas izdevumi 77,73 Ls (110,60 EUR).

No /pers. E/ par labu valstij piedzīta valsts nodevu 50 Ls (71,14 EUR). No /pers. G/ un /pers. E/ par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 13,99 Ls (19,91 EUR) no katra.

Izvērtējot prasījumus daļā par īpašuma tiesību atzīšanu, tiesa konstatējusi, ka strīdus garāža uzbūvēta līdz 1992.gada 1.septembrim. Tiesa atzinusi, ka atbildētājs /pers. E/ ir pierādījis savas īpašuma tiesības uz strīdus garāžu, kas atzīstama par patstāvīgu īpašuma objektu, kas ir pamats atbildētāja pretprasības apmierināšanai, bet zemes īpašnieces /pers. G/ prasības par īpašuma tiesību atzīšanu uz strīdus garāžu noraidīšanai.

Tiesa konstatējusi, ka atbildētājs ir pierādījis visus Civillikuma 999.pantā minētos nosacījumus nekustamā īpašuma iegūšanai ar ieilgumu.

Tiesa atzinusi, ka prasītā garāža Nr.77, /adrese/ var būt privāts īpašuma priekšmets, ko var iegūt ar ieilgumu (Civillikuma 929., 1000.pants).

Tiesa uzskatījusi, ka atbildētājs ir pierādījis valdījuma tiesisko pamatu, ka garāžu kooperatīvs /Nosaukums A/, izbeidzot savu darbību, atbilstoši tā dalībnieku ieguldītajām pajām, kooperatīva uzceltās garāžas sadalījis kooperatīva bijušajiem biedriem.

Tiesa uzskatījusi, ka garāžas sekojošā atsavināšana trešai personai /pers. J/ un tālāk atbildētājam turpina priekšgājēja jeb kooperatīva biedra /pers. I/ iesākto ieilgumu. Tiesa nav apšaubījusi, ka /pers. H/ 2006.gada jūlijā garāžu Nr.77 nopirkusi no tā iepriekšējā valdītāja /pers. J/ un ka laulātā atsevišķo mantu nodevusi atbildētāja valdījumā un īpašumā. Minēto faktu tiesas sēdē apliecinājusi pati trešā persona /pers. H/. Minēto pirkumu apliecina lietā esošais pirkšanas pārdošanas līgums.

Tiesa atzinusi, ka lietā ir iegūti pietiekoši pierādījumi, kas apliecina garāžu kooperatīva /Nosaukums A/ dibināšanas un darbības likumību, ko nepamatoti apšauba prasītāja.

Ņemot vērā pierādījumus lietā, tiesa guvusi pārliecību, ka kooperatīvs /Nosaukums A/ nodibināts likumīgi, tas darbojies kā juridiska persona, kā arī nav šaubu, ka kooperatīva īpašumā ir atradušās būves /adrese/, tai skaitā garāža Nr.77.

Tiesa nav apšaubījusi zemes piešķiršanas faktu garāžu celtniecībai, kā arī pirmajā kārtā būvēto garāžu projektēšanas dokumentācijas, būvvaldes atļaujas esamību garāžu celtniecības laikā.

Tiesa atzinusi, ka ar pierādījumiem - dokumentiem, liecinieku liecībām, ir pierādīts apgalvojums, ka garāžu celtniecība notikusi atbilstoši Latvijas PSR normatīvo aktu prasībām, un, ņemot vērā izvērtēto pierādījumu apjomu, to kopējo sakarību, tiesai nav bijis pamata šaubām par garāžas Nr.77 celtniecības likumību un piederību kooperatīvam /Nosaukums A/.

Tiesa atzinusi par pierādītu arī faktu, ka trešā persona /pers. I/ ir bijis individuālo automašīnu īpašnieku garāžu kooperatīva /Nosaukums A/ biedrs.

Tiesa uzskatījusi, ka ir konstatējams arī fakts, ka individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs /Nosaukums A/ 1991.gadā likvidējies. Tiesa ņēmusi vērā, ka kooperatīvs /Nosaukums A/ nekad nav reģistrējies Uzņēmumu reģistrā un ka 1991.gada 25.jūnija kooperatīva /Nosaukums A/ kopsapulcē piedalījušies 23 tā biedri, kurā nolemts kooperatīvu likvidēt, kooperatīva mantu, konkrēti garāžas, nodot īpašumā kooperatīva biedriem. Tiesa atzinusi, ka strīdi par pajas vērtībām, tās vērtību atbilstību konkrētas garāžas vērtībai un ieguldītajam darbam varētu tikt risināti tikai starp bijušajiem kooperatīva biedriem, par to nevar strīdēties prasītāja, kas nekad nav bijusi kooperatīva /Nosaukums A/ biedre.

Tiesa secinājusi, ka ir pierādīti arī pārējie priekšnosacījumi īpašuma iegūšanai ar ieilgumu, proti - valdītāja laba ticība, nepārtraukts valdījums un noteiktā laika notecējums.

Konstatējot, ka periodā no 2006.gada 6.jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim pušu starpā nebija ar līgumu noregulētu nomas tiesisko attiecību, bet atbildētājam tanī pašā laikā bija tiesiska iespēja lietot prasītājai piederošo zemes gabalu, tiesa ir atzinusi zemes nomas faktisko attiecību pastāvēšanu starp prasītāju /pers. G/ kā iznomātāju un /pers. E/ kā nomnieku.

Tā kā attiecīgajā periodā puses par nomas maksas apmēru nebija vienojušās, tad nomas maksu noteikusi tiesa pēc sava ieskata, ievērojot Civillikuma 2120.panta, 2123.panta nosacījumus, kā arī Civillikuma 5.panta noteikumus.

Tiesa nav atzinusi, ka norādītajā periodā būtu nosakāma nomas maksa Ls 90 vai 120 Ls gadā, kā to lūgusi prasītāja, jo starp pusēm nebija panākta vienošanās par šādas summas samaksu, strīds par nomas maksas apmēra noteikšanu nav risināts tiesā kādā citā tiesvedībā. Tiesa atzinusi, ka šāda nomas maksas apmēra pamatotību prasītāja nav pierādījusi, tiesa to atzinusi par nesamērīgu, jo tā vairākkārtīgi pārsniegtu attiecīgās iznomājamās zemes gabala kadastrālo vērtību. Tiesa atzinusi, ka pie konstatētiem apstākļiem ir samērīgi nomas maksas apmēru par zemes lietošanu norādītajā laika periodā noteikt tajā apmērā, ko tiesas sēdē atzinusi atbildētāja pārstāve, t.i. 6 Ls (8,54 EUR) gadā. Šādu apmēru tiesa vērtē kā samērīgu, adekvātu un taisnīgu samaksu par 40 kvm liela zemes gabala lietošanu, pastāvot piespiedu nomas attiecībām, kad zemes īpašnieks zemi atguvis ar uz tās jau esošiem īpašuma objektiem. Tiesa atzinusi, ka zemes nomas maksas nemaksāšana laikā no 2006.gada jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim, kad pusēm nebija noslēgta zemes nomas līguma, ir radies maksājuma parāds 13 Ls (18,50 EUR).

Savukārt par periodu no 2008.gada 6.septembra līdz prasības pieteikuma motīvu daļā norādītajam 2011.gada 30.decembrim, tiesa ņēmusi vērā pušu starpā noslēgto 2008.gada 6.septembra zemes nomas līgumu, kurā puses vienojušās par nomas maksas apmēru 10 Ls (14,23 EUR) mēnesī, tas ir 120 Ls (170,74 EUR) gadā. No nomas līgumā izdarītās piebildes, ka nomas maksa no 2008.gada 6.septembra līdz 2009.gada 6.septembrim kā vienreizējs maksājums ir 90 Ls (128,06 EUR) gadā, redzams, ka pati prasītāja mainījusi nomas līgumā noteikto samaksu vismaz pirmajam gadam un lietā ir pierādījums, ka minētā summa 90 Ls (128,06 EUR) ir samaksāta 2008.gada 7.oktobrī.

Prasītājas pārstāvis 2009.gada 5.septembrī atbildētājam /pers. E/ izsniedzis rēķinu Nr.77, ar kuru par zemes nomu laika periodā no 2009.gada 5.septembra līdz 2010.gada 5.septembrim tika pieprasījis zemes nomas maksu 60 Ls (85,37 EUR). Arī minēto zemes nomas maksu 60 Ls (85,37 EUR) apmērā atbildētājs ir samaksājis, jo to savā prasības priekšmeta grozījumā ir atzinusi un norādījusi pati prasītāja.

Tiesa, pamatojoties uz noslēgto zemes nomas līgumu, aprēķinājusi nomas maksājumu par periodu no 2010.gada 6.septembra līdz 2011.gada 30.decembrim 157,42 Ls (223,99 EUR) apmērā, par pamatu ņemot pielīgto maksu 120 Ls (170,74 EUR) gadā.

Tiesa atzinusi, ka kopā piedzenams nomas maksas parāds 170,42 Ls (242,49 EUR) apmērā par periodu no 2006.gada 6.jūlija līdz 2011.gada 30.decembrim

Tiesa noraidījusi prasību par līgumsoda piedziņu, jo pati prasītāja tiesai neiesniedza ne līgumsoda aprēķinu, ne arī precīzi norādīja, par kādu periodu būtu nosakāms un piedzenams no atbildētāja līgumsods.

Lai gan prasības grozījumos prasītāja atsaukusies uz Civillikuma normām par zaudējumu atlīdzināšanu, tiesa nav konstatējusi, ka prasītāja būtu norādījusi uz kādu citu zaudējumu rašanās pamatu, izņemot nomas maksas nemaksāšanu, uz kādām konkrētām prettiesiskām atbildētāja darbībām, kuru rezultātā viņai būtu radušies zaudējumi.

/pers. G/ iesniegusi apelācijas sūdzību, lūdzot /pers. E/ pretprasību noraidīt pilnībā, /pers. G/ prasību apmierināt pilnībā, izlikt /pers. E/ no garāžas Nr.77 ar visām viņam piederošajām mantām, tajā skaitā automašīnu, piedzīt no /pers. E/ par labu /pers. G/ tiesāšanās izdevumus to faktiskajā apmērā, nepiedzīt no /pers. G/ tiesāšanās izdevumus, jo iztrūkst viņas vainojamas darbības.

Apelācijas sūdzībā (3.sēj.l.l.6-12) norādīts, ka tiesa nav vērtējusi vairākus būtiskus faktus, kļūdaini piemērojusi civilprocesuālās un materiālās tiesību normas, rīkojusies pretēji tiesību normās noteiktajam, pārkāpusi tiesām piešķirto kompetenci. Prasītāja tiesas piemēroto juridisko konstrukciju uzskata par juridisku absurdu, tādēļ visu spriedumu uzskata par kļūdainu.

Civilprocesa likuma sevišķās tiesāšanās kārtības regulējuma priekšmets nav tiesību nodibinošu faktu konstatācija. Šis

regulējums arī neparedz iespēju sevišķās tiesāšanās kārtībā konstatēt kādas darbības notikšanu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 288.panta trešo daļu tiesa konstatē faktus, kuriem ir juridiska nozīme, tikai tad, ja spēkā esošie normatīvie akti neparedz citādu kārtību to konstatēšanai. Minētās normas izpratnē sevišķās tiesāšanās kārtībā tiesa var konstatēt faktu par īpašuma tiesībām tikai tad, ja pieteicējam ir bijis dokuments, kas apliecina viņa īpašuma tiesības un tas nozaudēts, bet ārpus tiesas kārtībā šo faktu apstiprināt nevar. Prasītāja uzskata, ka tiesa ir kļūdaini piemērojusi šo sevišķās tiesāšanās kārtības regulējumu, jo tas neparedz iespēju konstatēt faktu par to kā nav – nevar atjaunot dokumentus, kādi nav bijuši. /pers. I/ nekad nav bijuši dokumenti par to, ka viņš ir bijis kooperatīva biedrs, ka kādam likvidētam kooperatīvam piederēja strīdā esošā lieta un ka šāds kooperatīvs būtu kaut ko nodevis /pers. I/.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka, konstatējot faktu par to, ka nezināmā datumā ir likvidējies kāds kooperatīvs ar nosaukumu /Nosaukums A/, tiesa ir iejaukusies citas iestādes kompetencē. Tiesa nevar nodibināt nedz kooperatīva kā tiesību subjekta rašanos, nedz arī tā izbeigšanos. Šos juridiskos faktus nodibina Tautas deputātu padome un vēlāk Uzņēmumu reģistrs. Tiesa var atjaunot nozaudētus dokumentus par šiem faktiem, bet tiem ir jāatbilst reālajiem faktiem.

Tiesa kļūdaini ir piemērojusi normatīvos aktus, tos interpretējot, tādējādi, ka jebkuru nelikumīgi uzceltu būvi tiesa var atzīt par nekustamo īpašumu un ar to apgrūtināt zemes īpašnieku.

Prasītāja apelācijas sūdzībā norādījusi, ka strīdā esošais garāžu bokss ir uzbūvēts pilnīgi bez būvprojekta un uzbūvēts uz tam nepiešķirta zemesgabala. Tiesa ir pareizi citējusi atbildētāja norādīto judikatūru, kurā atzīts, ka tikai attiecībā uz tādu garāžu, kas līdz 1992.gada 1.septembrim ir likumīgi uzcelta, saskaņā ar apstiprinātu būvprojektu un būvvaldes atļauju uz tāda zemesgabala, kas likumā noteiktā kārtībā piešķirts šim nolūkam, var tikt atzītas īpašuma tiesības (*2005.gada 2.marta spriedums lietā SKC-101, 2007.gada 4.aprīļa spriedums lietā SKC-85, 2011.gada 14.septembra spriedums lietā SKC-234/2011*). Tiesa tiesību normas ir aizvietojusi ar vienas liecinieces Šīres liecībām, kuras nekādi nepamato garāžas celtniecības likumību. Turklāt, tiesa ir ignorējusi pārējo liecinieku liecības, kuras kopumā un kopsakarā apstiprina patiesos faktus par garāžu būvniecības gaitu.

Tiesa pareizi konstatējusi pirmā garāžu bloka, kas saturēja 20 garāžas, būvniecību, ka tikai šīm garāžām ir likumīgs projekts un piesaiste zemesgabalam. Bet tiesai nebija nekāda pamata šo pirmo garāžu projektu un piesaisti zemei attiecināt uz nākamo garāžu simtu.

Prasītāja norādījusi, ka tiesai bija jākonstatē, ka strīdus garāža ir uzcelta bez apstiprināta būvprojekta un bez atļaujas par tās būvniecību uz konkrētā zemesgabala. Tiesai bija jāpiemēro Latvijas PSR Civilkodeksa 109.pants, jo tiesiskās attiecības apspriežamas pēc tiem likumiem, kas spēkā attiecības rašanās brīdī.

Atbildētāja garāžai nav bijis nedz projekta, nedz piesaiste zemei, nedz Tautas deputātu padomes lēmuma, nedz izpildkomitejas saskaņojuma, nedz būvarhitektūras uzraudzības nodaļas piekrišana, nedz arhitektu projekta.

Pareizi piemērojot šīs tiesību normas, tiesai bija jākonstatē, ka, lai garāžu atzītu par kooperatīva mantu, pašam kooperatīvam tā bija jābūvē. /pers. I/ bija jāiemaksā nauda vai jāveic kāds cits ieguldījums kooperatīvā par to pretī saņemot paju. /pers. I/ šāda paja nav bijusi.

Lietā nav iestājušies neviens no ieilguma obligātajiem pieciem priekšnosacījumiem. Ieilgums neattiecas uz pretlikumīgi uzceltu būvi.

Valdījuma iegūšanai nav tiesiska pamata, jo nav pilnīgi neviena attiecīga saskaņojuma, atļaujas, projekta vai akta par pieņemšanu ekspluatācijā.

Tiesai, kļūdaini konstatējot prasītājas īpašuma tiesības uz garāžām un tādējādi nodibinot piespiedu nomas attiecības, ir nepareizi piedzīta zaudējumu summa no atbildētāja.

Konstatējot patvaļīgu būvniecību un ilgstošu zemes lietošanu nelikumīgas būves darbības nodrošināšanai, tiesai bija jāvērtē nodarīto zaudējumu apmērs zemes īpašniekam, kā arī prasītājai atrautā peļņa. Prasītāja vēlas piedzīt no atbildētāja zaudējumus, kas sastāda atlīdzību par faktisko zemes lietojumu nelikumīgās būves uzturēšanai un atrauto peļņu, ko prasītāja nevar gūt atbildētāja ļaunprātīgās rīcības dēļ, prettiesiski lietojot prasītājai piederošo zemesgabalu.

Nosakot iznomājamās zemes platību un nomas maksas apmēru, tiesa pārkāpusi Civillikuma 5.pantu, jo lietu nav izspriedusi saskaņā ar taisnīguma un samērīguma principu. Nomas maksa 120 Ls (170,74 EUR) gadā jeb 10 Ls (14,23 EUR) par 40 kvm zemes lietošanu tiek lūgta, jo šāda nomas maksa atbilst normālām tiesiski ekonomiskām attiecībām, kā tas minēts arī tiesu praksē (*Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 7.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-93/2010, 2011.gada 26.oktobra spriedums lietā Nr.SKC-297/2011, 2010.gada 21.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-97/2010*), atbilstoši kurai, nosakot nomas maksas apmēru, jāņem vērā kā nomnieka, tā iznomātāja viedoklis, turklāt tiesai jāapsver, vai nomas maksa ir samērīga, t.i., vai tā līdzsvaro pušu pretējās intereses un pilda nomas līgumam raksturīgo atlīdzības funkciju, ņemot vērā zemes īpašnieces izdevumus par zemes uzturēšanu un apsaimniekošanu, kā arī viņas pienākumu maksāt nekustamā īpašuma nodokli.

Jāņem vērā, ka garāža fiziskai personai ir greznuma, nevis pirmās nepieciešamības priekšmets; garāža atrodas izdevīgā vietā – pilsētā, nomnieks zemi lieto ne tikai, lai uzturētu savu lietojamo būvi, bet arī regulāri braucot pa pievedceļiem ar mašīnu, kas ir ļoti intensīvs zemes izmantošanas veids. Jāņem vērā arī paša nomnieka negodprātīgā rīcība – ilgstošā nomas maksas nemaksāšana pat minimālā apmērā.

Par tiesāšanās izdevumiem norādīts, ka tiesa uz nepatiesu, pretrunīgu mutvārdu liecību un nepieļaujamu rakstveida liecību pamata konstatējusi atbildētāja prasītos juridiskos faktus, savukārt šie juridiskie fakti ir par pamatu īpašuma tiesību uz garāžu atzīšanai garāžu lietotājiem, un prasītāju tiesāšanās izdevumu piedziņu no /pers. G/, kura ir spiesta būt par atbildētāju visās prasībās, neesot nekādas prettiesiskas, vainojamas rīcības izdarītāja. Šāds lietas rezultāts ir pretrunā ar vispārēju tiesību principu, ka personai ir pienākums ciest zaudējumus tikai par savu un tikai par prettiesisku rīcību.

Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas tiesneses 2015.gada 19.oktobra pieņemto lēmumu, saskaņā Civilprocesa likuma 425.panta pirmo daļu, lietā ierosināta apelācijas tiesvedība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma pārejas noteikumu 109.punktu un Augstākās tiesas priekšsēdētāja 2015.gada 30.oktobra lēmumu civillietas izskatīšana no Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas nodota Vidzemes apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai.

Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2016.gada 18.aprīļa lēmumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 229., 425.pantu, civillieta pieņemta tiesvedībā.

Tiesas sēdē atbildētāja /pers. E/ pārstāve /pers. F/ pretprasību uzturēja uz tajā minētajiem argumentiem un apsvērumiem, prasību un apelācijas sūdzību neatzina. Paskaidroja, ka atbilstoši Augstākās tiesas norādītajam ir iesniegts kadastrālais uzmērījums.

Garāžu īpašniekam nāksies veikt vēl citas darbības, lai garāžu ierakstītu zemesgrāmatā. Garāžas nodošana ekspluatācijā nav iespējama, kamēr ir strīds ar zemes īpašnieci. Būvvalde ir apsekojusi garāžas un atzinusi, ka tās ir labā stāvoklī un ir ekspluatējamas. Prasītāja iesniedz dažas fotogrāfijas ar sagruvušām garāžām, kuras neviens nav lietojis, kas nepierāda garāžu patieso stāvokli. Padomju laikos zeme piederēja valstij un to nebija iespējams nelikumīgi apbūvēt.

Uz tiesas sēdi nav ieradusies /pers. G/ pārstāve /pers. U/. Tiesa nekonstatēja Civilprocesa likuma 209., 210.pantā minētos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai. Tiesa nevar atzīt par pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai prasītājas norādītos apsvērumus.

Lietas dalībnieka piedalīšanās tiesas sēde Madonas rajona tiesā nav attaisnojošs iemesls lietas izskatīšanas atlikšanai Vidzemes apgabaltiesā, ņemot turklāt vērā, ka pavēste par Madonas rajona tiesas sēdi nosūtīta 31.augustā, bet par Vidzemes apgabaltiesas tiesas sēdi jau 20.aprīlī.

Tiesa neatzīst par attaisnojošu neierašanos un pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai lietas dalībnieka nepieciešamību ierasties policijā sniegt liecības, par ko tiesā nav iesniegti pierādījumi.

Cita pārstāvja meklēšana nav pamats lietas izskatīšanas atlikšanai.

Norādīts uz nepieciešamību atkārtoti aicināt lieciniekus un iesniegt papildus pierādījumus un sniegt par tiem paskaidrojumus.

Pirmkārt, nav norādīts, kādu lietā būtisku apstākļu pierādīšanai liecinieki uzklausāmi un kādi pierādījumi tiks iesniegti. Otrkārt, nav samaksāta kancelejas nodeva par liecinieku aicināšanu.

Citu lietas dalībnieku paskaidrojumu neiesniegšana par apelācijas sūdzību nav pamats lietas izskatīšanas atlikšanai.

Uz tiesas sēdi nav ieradušās trešās personas /pers. H/, /pers. I/ un /pers. J/. Trešajām personām par tiesas sēdi paziņots, nosūtot pavēstes. No /pers. J/ saņemts iesniegums ar lūgumu skatīt lietu bez viņa piedalīšanās. Trešo personu neierašanās nav pamats lietas izskatīšanas atlikšanai.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi atbildētāja pārstāves paskaidroto, iepazinusies ar lietas materiāliem, izvērtējusi pierādījumus lietā, uzskata, ka apelācijas sūdzība nav pamatota.

Apelācijas instance atzīst pirmās instances tiesas spriedumā ietverto pamatojumu par pareizu, pilnībā pietiekamu un pievienojas tam (Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa).

Apelācijas instances tiesa izskata lietu tādā apjomā, kā norādīts apelācijas sūdzībā, tiesa vērtē tos apstākļus, apsvērumus, iebildumus, kurus savā apelācijas sūdzībā norādījusi /pers. G/ (Civilprocesa likuma 426.pants).

Tiesa atzīst, ka apelācijas sūdzībā minētie iebildumi nav pamats pretēja vai atšķirīga sprieduma taisīšanai.

Pirmās instances tiesa vispusīgi vērtējusi pierādījumus lietā, atzinusi par pierādītu prasības pamatu, tos apstākļus, uz kuriem atbildētājs pamatojis savu pretprasību, tos tiesību normās paredzētos faktus, no kuriem izriet atbildētāja prasījums un likumā paredzēto materiāltiesisko seku iestāšanās. Tiesas argumenti izsmeļoši norādīti tiesas spriedumā, kamdēļ nav pamatots iebildums apelācijas sūdzībā, ka pirmās instances tiesas spriedums nav pamatots.

Tiesa konstatē faktu, ka Madonas zemesgrāmatas nodaļas Madonas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/reģistrēts nekustamais īpašums "/Nosaukums 01/ Nr.28", kadastra Nr. /numurs C/. Nekustamo īpašumu veido zemes gabals 12086 m^2 platībā. 1997.gada 7.novembrī zemesgrāmatā reģistrēta nekustamā īpašuma īpašniece /pers. G/ (1.sēj.l.l.22).

Nav strīda, ka uz /pers. G/ piederošā zemes gabala 10622 m^2 platībā atrodas padomju varas gados uzceltas vairākas būves - garāžas, tai skaitā, būve ar kadastra Nr./numurs A/, kura zemesgrāmatā norādīta kā apgrūtinājums zemei. Būves ar kadastra /numurs A/sastāvā ietilpst 18 garāžu boksi (Nr.74-91), tai skaitā, prasītā garāža, kurai piešķirta adrese - garāža Nr.77, /adrese/, bet kadastrālās uzmērīšanas lietā dots kadastra apzīmējums /numurs E/(3.sēj.l.l.110-119).

Apelācijas instances tiesa atzīst par pamatotu /pers. E/ prasību par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu - garāžu Nr.77, /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs E/, uzskatot, ka atbildētājs ir pierādījis savas īpašuma tiesības uz to.

Apelācijas sūdzībā prasītāja norāda, ka lietā nav neviena tieša rakstveida pierādījuma, kamdēļ pretprasība nav pierādīta. Šis apgalvojums nav pamatots. Lietā esošie pierādījumi - gan rakstiskie pierādījumi, gan liecinieku liecības, vērtējot tos kopsakarā, tiesas ieskatā neapšaubāmi pierāda pretprasības pamatotību.

Vērtējot pierādījumus, tiesa ņem vērā likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 1.panta otrā daļā noteikto, ka īpašuma un citu lietu tiesību iegūšana un realizēšana laikā līdz 1992.gada 1.septembrim apspriežama uz to likumu pamata, kas bija spēkā līdz 1992.gada 1.septembrim, ciktāl šis likums nenosaka citādi. Civillikuma 3.pants paredz, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Tiesa ņem vērā Civillikuma 1031.panta otrā daļā noteikto, ka ieilguma tiesiskais pamats nav katrā ziņā jāpierāda ar dokumentiem, bet ir pielaižami arī citādi pierādījumi. Tiesa uzskata, ka /pers. E/ atbilstoši objektīvai iespējamībai ar likumā pieļautiem pierādīšanas līdzekļiem ir pierādījis savu apgalvojumu patiesumu līdz tādai paticamības pakāpei, kas tiesai ļauj konstatēt nepieciešamos faktus, atzīt notikušo garāžu celtniecību par likumīgu un atzīt atbildētājam īpašuma tiesības uz garāžu.

Tiesa konstatē, ka garāža Nr. 77, /adrese/ uzbūvēta līdz 1992.gada 1.septembrim jeb līdz Civillikuma lietu tiesību daļas spēkā stāšanās dienai. Tiesa konstatē, ka ēkas iegūšana īpašumā ir tiesiska, kamdēļ secināms, ka garāža var pastāvēt kā no zemes nekustamā īpašuma atsevišķs īpašuma objekts.

Civillikuma 999.pants noteic, ka īpašuma nodibināšanai ar ieilgumu ir vajadzīgi:1) priekšmets, ko var iegūt ar ieilgumu (Civillikuma 1000.-1005.pants); 2) tiesisks pamats (CL 1006.-1012.pants); 3) valdītāja laba ticība (CL 1013.-1017.pants); 4)

nepārtraukts valdījums (CL 1018.-1022.pants); 5) noteiktā laika notecējums (CL 1023. un 1024.pants) un 6) lietas īpašnieka tiesiska iespēja izlietot savu tiesību uz lietu (CL 1025.-1029.pants).

Atbildētājs ir pierādījis priekšnosacījumus prasītā nekustamā īpašuma iegūšanai ar ieilgumu.

Garāža Nr.77, /adrese/ ir priekšmets, ko var iegūt ar ieilgumu, jo tā ir ķermeniska un apgrozāma lieta, tā var būt privāta īpašuma priekšmets.

Civillikuma 1006.pants paredz, ka valdījumam, lai tas dotu tiesību iegūt kādu lietu par īpašumu ar ieilgumu, jābalstās uz tāda tiesiska pamata, kas jau pats par sevi varētu piešķirt īpašuma tiesību, bet kam attiecīgā gadījumā sevišķa šķēršļa dēļ īpašuma iegūšana nav tūliņ sekojusi.

Ieilguma tiesiskais pamats ir prasītāja pierādītais valdījuma tiesiskais pamats, kas atbilstoši Civillikuma 1007.panta 2.punktam ir tiesisks darījums, kura mērķis ir atdot citam īpašumu, kas pats par sevi ir viens no atvasinātiem īpašuma iegūšanas veidiem. Šajā gadījumā garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs izbeidzis savu darbību un atbilstoši tā dalībnieku ieguldītajām pajām - ieguldītajiem līdzekļiem, kooperatīva uzceltās garāžas tikušas sadalītas kooperatīva bijušajiem biedriem. Tiesa ņem vērā, ka minētais tiesiskais pamats ir vērsts uz īpašuma tiesību pārnešanu jeb īpašuma iegūšanu ar nodošanu, kas atbilstoši tiesību teorijā atzītajam ir svarīgs nosacījums tiesiskā pamata konstatēšanā (*A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. R., 2002, 148.lpp*).

Tiesa uzskata, ka iepriekš minētais ir tiesisks pamats, kas jau pats par sevi varētu piešķirt īpašuma tiesību ieguvējam. Formas un procedūras trūkumi, īpašuma tiesību pierādošu dokumentu iztrūkums radījis situāciju, ka likumīga ēku uzbūvēšana, ko veicis kooperatīvs, tam likvidējoties nav nodrošinājusi tūlītēju īpašuma tiesību pāreju bijušajam kooperatīva biedram un situāciju, ka atbildētājam, kuram garāža pēc tam atsavināta, nav iespējams īpašumu reģistrēt zemesgrāmatā uz sava vārda.

Lai tiesa atzītu par pierādītu prasību, lai to apmierinātu, tai jākonstatē juridiski fakti, kuru esamību likums saista ar prasītāja tiesību rašanos. Konkrētajā gadījumā tie ir juridiskas nozīmes fakti, kuri nepieciešami, lai atzītu atbildētāja īpašuma tiesības uz garāžu.

Nav pamatota norāde apelācijas sūdzībā, ka tiesa grozījusi prasības priekšmetu, konstatējot prasītos juridiskos faktus. Jebkuras prasības pamatu veido juridiski fakti jeb prasības pamatu veidojošie apstākļi. Tātad, lai apmierinātu prasību, tiesai ir jākonstatē (vai jāatzīst par konstatētiem) juridiskie fakti, uz kuriem norādījis prasītājs un kuru esamību vai neesamību likums saista ar tiesisko attiecību rašanos vai izbeigšanos. Tā kā prasība par juridisko faktu konstatēšanu nav celta sevišķās tiesāšanas kārtībā, kādā šos prasījumus šajā gadījumā, kad starp pusēm ir strīds par tiesībām, arī nevarētu konstatēt (Civilprocesa likuma 258.pants), tiesa, apmierinot pretprasību, pamatoti konstatējusi faktus, kuriem ir nozīme šajā lietā, kurus pretprasības lūgumu daļā tiesai lūdzis atzīt atbildētājs.

Prasītāja iebildusi, ka atbildētājs nav ieguvis īpašuma tiesības, jo garāžas būve ir nelikumīga, patvaļīga celtniecība, tai nav projekta, būve nav nodota ekspluatācijā, tā būvēta citā vietā, nekā piešķirta zeme, būvētājs nav bijis kooperatīvs, kurš nav likvidējies, nekad nav ieguvis īpašuma tiesības uz garāžu, valdījuma pamats pats par sevi nav derīgs.

Prasītājas iebildumi nav pamatoti.

Pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā, apelācijas sūdzībā nav izteikti iebildumi pret pirmās instances tiesas konstatēto faktu, ka garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs /Nosaukums A/ ticis nodibināts un ir darbojies līdz tā likvidācijai.

1963.gada 29.marta Latvijas PSR MP lēmums Nr. 200 "Par garāžu celtniecību pilsoņu individuālajiem automobiļiem (motocikliem)" paredzēja kooperatīva statūtus reģistrēt pilsētas, rajona TDP IK. 1988.gada likums "Par kooperāciju PSRS" paredzēja, ka kooperatīvs ir nodibināts ar tā statūtu reģistrēšanas brīdi rajona TDP IK kooperatīva atrašanās vietā.

Kooperatīva /Nosaukums A/ dibināšanas faktu apstiprina Madonas rajona TDP IK 1975.gada 30.jūnija lēmums Nr. 96 "Par garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvu /Nosaukums B/ un "/Nosaukums A/ statūtu reģistrēšanu", ar kuru nolemts reģistrēt 1975.gada 4.maijā Madonā, Ivasika ielā (iepriekšējais Rūpniecības ielas nosaukums) nodibināto individuālo automašīnu garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīva /Nosaukums A/ statūtus, apstiprināt kooperatīva valdi un revīzijas komisiju (1.sēj.l.l.121-129).

Ar 1987.gada 22.aprīļa Madonas rajona TDP IK lēmumu Nr. 69 "Par individuālo transporta līdzekļu garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīva /Nosaukums A/ statūtu reģistrēšanu" nolemts reģistrēt kooperatīva /Nosaukums A/ statūtus (1.sēj.l.l.146-159).

Minētie dokumenti apliecina garāžu kooperatīva dibināšanas un pastāvēšanas likumību, atbilstību tā laika likumdošanas prasībām.

Laika periodā no 1963.gada 29.marta, apstiprināti ar Latvijas PSR MP 1963.gada 29.marta lēmumu Nr. 200, darbojās kolektīvo garāžu (stāvvietu) celtniecības un ekspluatācijas kooperatīva paraugstatūti, kuri tika nomainīti ar Latvijas PSR MP 1976.gada 26.februāra lēmumu Nr.76 apstiprinātajiem paraugstatūtiem. Minētais izskaidro faktu, kāpēc vienam un tam pašam kooperatīvam tā darbības laikā būtu bijis nepieciešams atkārtoti reģistrēt statūtus, kas norādīts arī Madonas rajona TDP IK 1985.gada 23.maija lēmumā Nr. 25 (1.sēj.l.l.143-144).

Prasītāja lietā izteikusi iebildumus, ka kooperatīvs vispār nebija nodibināts, jo tam nebija rēķina bankā un nebija zīmoga. Rēķina bankā un zīmoga esamību kā priekšnoteikumu garāžu kooperatīva dibināšanai un pastāvēšanai nenoteica tā laika likumdošana. Tā noteica garāžu kooperatīva kā juridiskas personas pastāvēšanas priekšnosacījumus - kooperatīva statūtu reģistrēšanu un valdes un revīzijas komisijas izveidi.

Faktu, ka kooperatīvs turpinājis darboties pēc tā nodibināšanas, apstiprina virkne lietas materiālos esošie dokumenti, cita starpā, Madonas pilsētas DDP IK un TDP IK lēmumi attiecībā uz kooperatīvu /Nosaukums A/ - 1975., 1976., 1983., 1984., 1985., 1987., 1990.gadā (1.sēj. l.l.146, 160, 161, 182-184, 2.sēj. l.l.94, 95, 110, 112, 113, 116, 167,169), namīpašuma /adrese/.gada tehniskās inventarizācijas lietā esošā norāde, ka namīpašuma īpašnieks ir kooperatīvs /Nosaukums A/ (1.sēj. l.l.102-117), Madonas rajona SES 1985.gada 13.maija akts par reidu kooperatīvā /Nosaukums A/, kur konstatēts, ka konkrētā kooperatīva garāžas ir labiekārtotas un tīras (1.sēj. l.l.138). Lietā atrodas arī citu kooperatīva biedru veiktās biedru naudas iemaksas apliecinošas kvītis par maksājumiem 1974., 1981.gadā (1.sēj.l.l.120). Arī lietā esošajās Madonas novada pašvaldības izziņās ir atsauce uz bijušo kooperatīvu /Nosaukums A/. Tiesai nav pamata uzskatīt, ka pašvaldībai nebūtu zināmi fakti par tās teritorijā ilgstoši darbojušos garāžu kooperatīvu,

ka tās sniegtās ziņas neatbilstu faktiskajiem apstākļiem. Tiesa arī neuzskata par ticamu situāciju, ka, iesaistoties virknei institūciju, veicot saskaņošanas, pārbaudes, dodot norādījumus ilgstošā laika periodā, šīs darbības attiektos uz nenodibinātu, neesošu garāžu kooperatīvu.

Tiesas ieskatā ir pierādīts apstrīdētais fakts, ka trešā persona /pers. I/ bija kooperatīva /Nosaukums A/ biedrs, ko pirmās instances tiesas sēdē paskaidrojis pats /pers. I/, norādot, ka kooperatīvā iestājies ap 1978.gadu, kad uzsācis celt garāžu. Šo paskaidrojumu apliecinājis liecinieks /pers. AA/ (2.sēj.l.l.80-81), kura liecības apelācijas sūdzībā nav apšaubījusi prasītāja. Liecinieks liecinājis, ka bijis kooperatīva biedrs no gandrīz pašiem pirmsākumiem, savu garāžu Nr.44 sācis celt jau 1976.gadā, ka /pers. I/ kooperatīvā iestājies ap 1978.gadu, kad sākta celt viņa garāžu rinda. Arī apelācijas instances tiesai nav pamata šīs liecības apšaubīšanai. Nav pamata uzskatīt, ka liecinieks nevarētu atcerēties tik vispārīgu faktu kā konkrētas, lieciniekiem pazīstamas personas dalību garāžu kooperatīva darbībā.

Nav pamatots iebildums, ka prasība noraidāma, jo /pers. I/ nevar uzrādīt nebijušu dokumentu - biedra apliecību vai pajas piederības apliecību. Šādu dokumentu izdošana vai neizdošana nerada juridiskas sekas prasītājam, to esamība vai neesamība tagad, pēc vairāk kā trīsdesmit gadiem, tiesas ieskatā nevar ietekmēt apliecinātā fakta pamatotību. Turklāt nav pierādījumu, ka kāda persona, kura bijusi kooperatīva biedrs, iebilstu apgalvotajam par /pers. I/ līdzdalību kooperatīvā.

Tiesas ieskatā nav pamata sagaidīt, lai katra kooperatīva biedra rīcībā atrastos kādi citi viņa dalību kooperatīvā pierādoši dokumenti, piemēram, kooperatīva biedru saraksti. Tiesai nav šaubu, ka tādi atradušies kooperatīva vadītāja rīcībā, kurš cita starpā vācis biedru naudas. Kā secināms no lietas materiāliem, pušu paskaidrojumiem, tad kooperatīva pēdējais vadītājs /pers. AB/ ir miris, bet viņa dzīvoklī bijušie dokumenti vairs neatrodas mantinieku rīcībā un tos nav iespējams izmantot kā pierādījumus.

Nav pamatots iebildums, ka tiesa, konstatējot faktu, ka garāža piederēja kooperatīvam, juridiskā fakta konstatēšanas kārtībā ir apmierinājusi īpašuma prasību. Pirmkārt, lieta netiek skatīta sevišķās tiesāšanas kārtībā, īpašuma strīds tiek skatīts vispārējā prasības kārtībā. Otrkārt, garāžu kooperatīvs nav cēlis īpašuma prasību, kamdēļ minētā fakta konstatēšana arī nav garāžu kooperatīva īpašuma prasības apmierināšana.

Pirmās instances tiesa pamatoti norādījusi, ka Latvijas PSR Civilkodeksa 99., 100.pants paredzēja, ka kooperatīvās organizācijas saskaņā ar statūtiem valda, lieto un rīkojas ar mantu, kas tām pieder, ka to īpašumā cita starpā var būt ēkas, celtnes. Tātad secināms, ka likums pieļāva garāžu atrašanos garāžu kooperatīva īpašumā, ņemot vērā kooperatīva rašanās, dibināšanas, pastāvēšanas specifiku, proti, ka to līdzekļus, fondus veido arī kooperatīva biedru paju iemaksas, kas atbilda pastāvīgā lietošanā piešķirtā boksa vai automobiļa stāvvietas izmaksai (1963.gada Paraugstatūtu 13., 14.punkts, 1976.gada Paraugstatūtu 16.punkts).

Ņemot vērā tiesas konstatēto, ka kooperatīvs /Nosaukums A/ likumīgi nodibināts un darbojies kā juridiska persona, tā īpašumā varēja atrasties būve - garāža, kuras celtniecība bija garāžu kooperatīva dibināšanas un darbības mērķis un uzdevums.

Nav nozīmes prasītājas, kura nekad nav bijusi kooperatīva biedre, iebildumiem, ka garāža nav celta par kooperatīva līdzekļiem, kamdēļ tā nevarēja piederēt kooperatīvam. 1976.gada Paraugstatūtu 17.punkts paredzēja, ka kooperatīva biedri un viņu ģimenes locekļi var paši piedalīties garāžas celtniecībā, ka viņu darba izlietojumu un kārtību, kādā viņu ieguldītā darba vērtība ieskaitāma pajā, nosaka kooperatīva valde.

Judikatūrā atzīts, ka priekšnoteikums īpašuma tiesību atzīšanai uz garāžu ir apstāklis, ka tā līdz 1992.gada 1.septembrim ir likumīgi uzcelta, pirmkārt, saskaņā ar apstiprinātu būvprojektu un, otrkārt, būvvaldes atļauju, treškārt, uz zemesgabala, kas likumā noteiktā kārtībā piešķirts šim nolūkam (*2005.gada 2.marta spriedums lietā SKC-101, 2007.gada 4.aprīļa spriedums lietā SKC- 85, 2009.gada 20.maija spriedums lietā SKC-147, 2011.gada 14.septembra spriedums lietā SKC-234/2011*). Minētais attiecināms arī uz izskatāmajā lietā konstatējamo garāžu celtniecības likumību.

1976.gada 26.februārī apstiprināto kooperatīva Paraugstatūtu 8.punkts paredzēja, ka garāžu celtniecību kooperatīvs var iesākt pēc tam, kad rajona vai pilsētas DDP IK apstiprinājusi projekta un tāmes dokumentāciju, ko akceptējusi kooperatīva biedru kopsapulce un kas noteiktā kārtībā saskaņota ar ieinteresētajām organizācijām, un kad ierādīts zemes gabals un saņemta celtniecības atļauja.

Tiesas ieskatā nav pamatota prasība garāžu celtniecības likumības pierādīšanai iesniegt visus celtniecības laikā likumdošanā, normatīvos norādītos dokumentus, atļaujas. Šādas prasības izpilde objektīvi nav iespējama, ņemot vērā laika periodu, kas pagājis kopš garāžu būvēšanas, ņemot vērā pārējos noskaidrotos apstākļus, ka visi likumdošanā paredzētie dokumenti, kas apliecināja kooperatīva īpašuma tiesības uz garāžām padomju varas gados, kad garāžas uzceltas, neatrodas ne VZD, ne Madonas būvvaldē, ne Madonas pilsētas domē, ne arhīvos, par ko nav strīda tiesā, tie neatrodas pie garāžu kooperatīva bijušajiem biedriem, tie nav iegūstami arī no garāžu kooperatīva bijušā priekšsēdētāja /pers. AB/, kurš ir miris un kura mantinieki, kā apliecinājušas puses lietā, nav pārņēmuši viņa rīcībā esošos dokumentus.

Tiesa, izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, uzskata tos par pietiekamiem, lai atzītu garāžu celtniecību par likumīgu.

Lietas materiālos atrodas 1976.gada garāžu tehniskais darba projekts (1.sēj.l.l.130). Projekts paredzēts 20 garāžu boksu izbūvei, perspektīvā paredzot būvēt 56 garāžu boksus. Individuālo garāžu piesaistes projekta dokumentācija izstrādāta, pamatojoties uz individuālo garāžu celtniecības kooperatīva /Nosaukums A/ pasūtījumu Nr.17 no 1976.gada 24.maija. Tehniskā darba projekta paskaidrojuma rakstā norādīts, ka apbūves laukums no dienvidiem robežojas ar cukurbiešu pieņemšanas punkta teritoriju, no ziemeļiem un rietumiem ar neapbūvētu teritoriju, austrumos atrodas maizes kombināta teritorija (1.sēj.l.l.134). Projekta konstruktīvajā risinājumā norādīts, ka par pamatu ņemts tipa projekts AM-23.

Nav strīda par to, ka garāžu būves ar kadastra Nr. 70010010424003 celtniecība uzsākta jau 1976.gadā jeb tūlīt pēc sākotnējā lietas materiālos atrodošā 1976.gada garāžu tehniskā darba projekta izstrādāšanas un saskaņošanas. Minētais projekts attiecināms uz pirmajā kārtā būvētajām garāžām, kuru būvniecības likumībai neiebilst prasītāja, to norādot arī apelācijas sūdzībā. Tiesa ņem vērā, ka arī strīdus garāža ietilpst tās būves sastāvā, kuras būvniecība uzsākta, pamatojoties uz minēto neapšaubīto un saskaņoto projektu.

Tiesa konstatē, ka kooperatīva garāžas Nr.77, ietilpstošas garāžu būves ar kadastra /numurs A/ sastāvā, celtniecība bijušajā Ivasika ielā, tagad /adrese/ (uz /pers. G/ zemes atrodošās garāžas) veikta laika periodā ap 1978.gadu. Minēto apliecinājis pirmās instances tiesā nopratinātais liecinieks /pers. AA/.

Likumīgo garāžu būvniecību apliecina arī fakts, ka 1980.gadā (uz inventarizācijas brīdi) uz līdz tam piešķirtas zemes likumīgi

bijušas uzbūvētas jau pavisam 52 garāžas (1.sēj.102-117). 1980.gadā kā likumīgas būves inventarizētas uz projektā paredzētās zemes uzbūvētu trīs garāžu būvju, tātad arī tās būves, kurā atrodas strīdus garāža, 52 garāžas, kuru celtniecības likumību tiesai nav pamata apšaubīt. Tiesai arī nav pamata apšaubīt, ka prasītā garāža ir viena no inventarizācijas dokumentos iekļautajām garāžām, ņemot vērā garāžas būvēšanas gadu un faktu, ka inventarizācijas lietā 1980.gadā neparādās kādas uzsāktas, bet nepabeigtas būves.

Madonas pilsētas TDP IK 1985.gada 23.maija lēmums Nr.25, kurā lemts, ka nepieciešama kooperatīva /Nosaukums A/ paplašināšana un uzdots kooperatīva valdē risināt jautājumu par kooperatīva teritoriju paplašināšanu (1.sēj.l.l.143-144), arī liecina par to, ka kooperatīva darbība, garāžu celtniecība turpinājusies arī pēc 1985.gada.

Madonas novada pašvaldības 2011.gada 15.jūlija izziņā par projekta saskaņojumu un būvatļauju būvniecībai kooperatīva /Nosaukums A/ teritorijā (1.sēj.l.l.196-198), norādīts, ka Madonas rajona IK Arhitekta ražošanas grupas celtniecības projektu saskaņošanas reģistru grāmatā 1986.gada 28.martā ir izdarīts ieraksts Nr.27 par to, ka būvniecībai garāžu kooperatīva /Nosaukums A/ teritorijā toreizējā Ivasika ielā, tagad /adrese/ ir saskaņots individuālais būvprojekts 27 vietām, kas izgatavots Madonas rajona IK Arhitekta ražošanas grupā, izdoto būvatļauju reģistrācijas grāmatā 1986.gada 28.martā ir izdarīto ierakstu Nr.9/86 par to, ka kooperatīvam /Nosaukums A/ izsniegta būvatļauja 27 individuālo garāžu būvniecībai. Izkopējumos no norādītā būvatļauju izsniegšanas reģistra ir redzams, ka ir izdarīts šāds ieraksts par būvatļaujas izsniegšanu individuālo garāžu piesaistei. Tātad nav šaubu, ka garāžu celtniecību kooperatīvs, veicot nepieciešamos projekta saskaņojumus, turpinājis garāžu būvniecību arī 1986.gadā, tas ir vēl pēc tam, kad bijusi uzcelta strīdus garāža.

Madonas pilsētas būvvaldes 2009.gada 10.februāra vēstulē citai garāžas lietotājai (1.sēj.l.l.194) apliecināts, ka garāžas bijušajā garāžu kooperatīvā /Nosaukums A/ laika posmā no kooperatīva dibināšanas brīža 1975.gada līdz 1990.gadam celtas saskaņā ar likumdošanu, kas bija spēkā garāžu celtniecības periodā un Madonas pilsētas attiecīgā laika posmā esošo teritorijas plānojumu. Tiesai nav pamata apšaubīt šo kompetentas iestādes secinājumu, ņemot vērā, ka tiesā nav iesniegti pierādījumi, kas to atspēkotu.

Nav pamatots iebildums, ka garāžas uzbūvētas citā vietā, nekā paredzēts projektā.

Ar 1975.gada 23.oktobra Madonas pilsētas DDP IK lēmumu Nr.64 (1.sēj.l.l.160) kooperatīvam /Nosaukums A/ piešķirta zeme 2500 kvm platībā garāžu celtniecībai. 1985.gada 29.oktobrī ar lēmumu Nr.57 papildus garāžu celtniecībai piešķirta zeme 1500 m^2 platībā (1.sēj.l.l.161). Madonas TDP IK 1990.gada 12.oktobrī ar lēmumu Nr. 62 kooperatīvam piešķīrusi papildus zemes gabalu garāžu celtniecībai 2380 m^2 platībā, nosakot kopējo platību 6380 m^2 (2.sēj.l.l.95).

No lietā esošajiem tehniskajā projektā iekļautajiem plāniem redzams, ka garāžu būvniecībai piešķirtā zeme atradusies virzienā pa labi no bijušā cukurbiešu pieņemšanas punkta (skatoties no Ivasika, tagad- Rūpniecības ielas), šajā vietā arī reāli uzbūvētas garāžas.

Ņemot vērā tehniskā darba projektā aprakstīto garāžu novietojumu un reālo garāžu novietojumu dabā, kas atbilst minētajā aprakstā norādītajam, kā arī ņemot vērā lēmumus, kas pieņemti sakarā ar zemes piešķiršanu garāžu celtniecībai, tiesai nav šaubu, ka garāžas būvētas uz likumīgi būvniecībai piešķirtas zemes. Kā pierādīts ar lietā esošajiem dokumentiem, saskaņotajā tehniskajā projektā minētā trešā būve izbūvēta uz tai paredzētas zemes, piešķirtās zemes robežās. Tas apstiprinās arī ar 1980.gada namīpašuma tehniskās inventarizācijas dokumentācijā esošo plānu. Ņemot vērā zemes reformas gaitā mainītās adreses, faktu, ka garāžu būvniecība neapšaubāmi uzsākta 1976.gada tehniskā darba projektā norādītajās piešķirtajās zemes robežās, kuras iezīmētas arī 1980.gada tehniskās inventarizācijas lietā, tiesai nav šaubu, ka garāžas uzbūvētas tajā adresē, kas piešķirta zemes gabalam, uz kura paredzēts būvēt garāžas. No lietā esošajiem plāniem redzams, ka garāžu būvniecībai piešķirtā zeme atradusies virzienā pa labi no bijušā cukurbiešu pieņemšanas punkta (skatoties no Ivasika, tagad- Rūpniecības ielas), šajā vietā arī reāli uzbūvētas garāžas

Vērtējot iepriekš minētos pierādījumus to kopsakarā, ievērojot, ka garāžu celtniecība, kura uzsākta 1976.gadā, turpinājusies 1980.gadā (inventarizācija), 1985.gadā (papildus piešķirta zeme), 1986.gadā (būvprojekts un būvatļauja vēl 27 garāžām), 1990.gadā (kooperatīvam piešķirts papildus zemes gabals), ņemot vērā objektīvo iespēju iesniegt pierādījumus garāžu būvniecības likumības pierādīšanai un ņemot vērā, ka garāžas būvētas kā vienota būve, sastāvoša no atsevišķiem blokiem, nav šaubu, ka garāžu kooperatīvs, veicis garāžu celtniecību, saņemot nepieciešamos projekta saskaņojumus un uz likumīgi būvniecībai piešķirtas zemes.

Minētos tiesas secinājumus apstiprina arī citā civillietā (lieta Nr.C05033809 un lieta Nr.C0519112) nopratinātā liecinieka Augusta Ģedimina Latvja liecības, kas iegūtas atbilstoši Civilprocesa likuma nosacījumiem, lieciniekus brīdinot par krimināltatbildību. Tā liecinieks /pers. AD/ /pers.AD/ liecinājis (2.sēj.l.l.57-58, 76), ka no 1981.līdz 1991.gadam bijis Madonas rajona IK dzīvokļu komunālās nodaļas vadītājs, nodaļa, veicot pārraudzības funkciju, uzskaitījusi uzceltās garāžās, viņam ir zināms, ka garāžas būvētas likumīgi uz tās zemes, kas piešķirta, tikuši izgatavoti trīs garāžu projekti, patvaļīgu garāžu celtniecība netika konstatēta.

Tiesas ieskatā nav pamatoti atbildētājas iebildumi, ka par garāžu celtniecības pretlikumību liecinātu fakts, ka tās nav nodotas ekspluatācijā. Nav šaubu, ka garāžu kooperatīva /Nosaukums A/ uzceltās garāžas patiešām nekad nav nodotas ekspluatācijā. Taču tiesas ieskatā likumīgi uzbūvētas ēkas nenodošana ekspluatācija tās būvniecību nepadara par nelikumīgu. Šajā sakarā tiesa ņem vērā arī tiesas iepriekš norādītajā judikatūrā atzīto, ka priekšnoteikums īpašuma tiesību atzīšanai uz garāžu ir apstāklis, ka tā līdz 1992.gada 1.septembrim ir likumīgi uzcelta - saskaņā ar apstiprinātu būvprojektu un būvvaldes atļauju uz zemesgabala, kas likumā noteiktā kārtībā piešķirts šim nolūkam, nenosakot nodošanu ekspluatācijā kā būvniecības likumības un kā īpašuma tiesību konstatēšanas uz būvi priekšnosacījumu.

Judikatūrā atzīts, ka ne būvatļauja, ne akts par ēkas nodošanu ekspluatācijā atsevišķi nevar pierādīt kādas personas tiesības uz ēku, jo to uzdevums ir nodrošināt normatīvo aktu ievērošanu būvniecības procesā, kamdēļ šiem dokumentiem nav izšķirošas nozīmes īpašuma prasības lietas izskatīšanā (*Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 22.decembra spriedums lietā SKC- 250/2010*). Senāts arī atzinis, ka strīdus objekta nenodošana ekspluatācijā nav šķērslis tiesību atzīšanai uz radītu mantu, dabā eksistējošu būvi (*Augstākās tiesas Senāta 2006.gada 20.decembra spriedums lietā SKC- 767).*

Tiesa ņem vērā likuma "Par nekustamo īpašumu ierakstīšanu zemesgrāmatās" 17.pantā paredzēto, ka ēkas (būves) pieņemšanas ekspluatācijā akts pats par sevi jau ir dokuments, uz kura pamata zemesgrāmatā reģistrējamas īpašuma tiesības. Tiesa ņem vērā apsvērumu, ka pašlaik, pastāvot strīdam ar zemes zem ēkām īpašnieci, īpašuma legalizācija, to nododot ekspluatācijā, var būt neiespējama.

Tiesa arī ņem vērā judikatūrā atzīto, ka tiesas spriedums ir dokuments, kas apliecina īpašuma iegūšanas tiesisko pamatu, bet

nenodibina automātisku šo tiesību reģistrēšanu zemesgrāmatā, nenovērš šķēršļus īpašuma tiesību reģistrēšanai (*Lieta Nr. PAC-1770, 2009.gada 14.septembris*), tātad nodošana ekspluatācijā, ja tā nepieciešama īpašuma tiesību reģistrēšanai, var notikt pēc īpašuma iegūšanas tiesiskā pamata konstatēšanas ar tiesas spriedumu.

Tiesa uzskata, ka ar iepriekšminētiem pierādījumiem - dokumentiem, liecinieku liecībām, ir pierādīts apgalvotais, ka garāžu celtniecība notikusi atbilstoši Latvijas PSR normatīvo aktu prasībām, un, ņemot vērā izvērtēto pierādījumu apjomu, to kopējo sakarību, tiesai nav pamata šaubām par garāžas Nr. 77 celtniecības likumību un piederību kooperatīvam /Nosaukums A/.

Fakta konstatēšana par kooperatīva likvidāciju nepieciešama, lai lemtu par kooperatīva mantas likteni tā likvidācijas rezultātā. Apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi pret kooperatīva likvidācijas fakta konstatēšanu, iebilstot 1991.gada 25.jūnija kooperatīva kopsapulces protokola likumībai.

1991.gada 6.augusta Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmuma "Par Latvijas Republikas likuma "Par kooperatīvajām (kopdarbības) sabiedrībām" spēkā stāšanās kārtību 2.punkts noteica, ka visām kooperatīvajām sabiedrībām, kas nodibinātas pirms šā likuma stāšanās spēkā, līdz 1992.gada 1.martam jāreģistrējas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, vai jālikvidējas šajā likumā noteiktajā kārtībā. Nav šaubu, ka kooperatīvs /Nosaukums A/ nekad nav reģistrējies Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, tātad tā darbība vismaz 1992.gada 1.martā ir izbeigusies, jo kooperatīvs nevar darboties kā nereģistrēts uzņēmums. Tā kā kooperatīvs /Nosaukums A/ nedarbojas, nav reģistrēts, tas nepastāv kā juridiska persona, kas apveltīta ar tiesībspēju un rīcībspēju. Tiesas ieskatā nav iespējams, ka kooperatīvs, kurš nav likumā noteiktā kārtībā pārreģistrējies, turpinātu darboties.

Pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka arī 1991.gada 25.jūnija kooperatīva /Nosaukums A/ kopsapulces protokols (2.sēj.l.l.189), uz kuru, to apšaubot, norādījusi prasītāja apelācijas sūdzībā, liecina par kooperatīva darbības izbeigšanu, par kooperatīva likvidāciju. Šis lēmums apliecina kooperatīva dalībnieku nolemto, uz kura pamata daļai no kooperatīva biedriem jau zemesgrāmatā reģistrētas īpašuma tiesības uz garāžām (2.sēj.l.l.135).

Tiesa neuzskata, ka trūkumi dalībnieku sapulces organizēšanā, norisē, protokola un lēmuma saturā, tā pieņemšanas, sastādīšanas un noformēšanas kārtībā, varētu ietekmēt lēmuma spēku, tiem nevar būt izšķiroša nozīme attiecībā uz lēmuma izbeigt kooperatīva darbību sekām, jo nav šaubu, ka iesniegtais protokols apliecina kooperatīva biedru patieso gribu kooperatīvu likvidēt, neturpināt tā darbību, to nepārreģistrējot, kas arī ir noticis, apliecina gribu garāžas nodot īpašumā tā biedriem, kuri minētajam protokolam nekad nav iebilduši. Šādu kooperatīva bijušo biedru gribu apliecina arī faktiskā situācija, atbilstoši kurai garāžu lietotāji pēc kooperatīva darbības izbeigšanās turpinājuši lietot jau kooperatīva laikā lietotās garāžas.

Situācijā, kad pēc kooperatīva darbības izbeigšanās bijušo kooperatīva biedru starpā nav strīda par mantiskiem jautājumiem (nav šaubu, ka /pers. G/ nav bijusi kooperatīva biedre), nav būtiskas nozīmes tam, kad tieši kooperatīva biedri pieņēmuši galīgo lēmumu par kooperatīva darbības izbeigšanu, kad un kur notikusi kooperatīva biedru sapulce, cik kooperatīva biedru pārstāvēta tā bijusi. Līdz ar to attiecībā pret kooperatīva likvidācijas rezultātā veikto garāžu nodošanu, to sadali kooperatīva biedriem, tiesas ieskatā nav nozīmes, kad un kā tapis minētais protokols, kurā kooperatīva bijušie biedri apliecinājuši gribu paturēt garāžas sev, kura tiesiskumam apelācijas sūdzībā iebildusi prasītāja.

Ņemot vērā noskaidrotos apstākļus, ka kooperatīvs dibināts jau 1975.gadā, kad arī uzsākts celt pirmās kooperatīva garāžas, ņemot vērā, ka protokolā (lēmumā) par likvidāciju minētās garāžas ir celtas vēlāk, kooperatīva darbības beigu posmā, kā arī, ņemot vērā apstākli, ka protokolā minētās garāžas atrodas uz valstij piekrītošas zemes, tiesas ieskatā šāda atsevišķa dokumenta - protokola izgatavošana varētu būt izskaidrojama ar vēlmi īpašuma tiesību jautājumus sakārtot tām personām, par kuru tiesībām uz garāžu nav strīdu, jo viņu garāžas neatrodas uz prasītājas zemes.

Tiesa uzskata, ka protokola noformēšanas, lēmuma pieņemšanas apstākļi neietekmē kooperatīva dalībnieku paustas gribas saturu un kooperatīva likvidēšanas juridiskās sekas. Nav pieļaujama un nav iespējama situācija, ka likvidējoties kooperatīvam bez attiecīga lēmuma un reģistrācijas daļa kooperatīva turpinātu darboties.

Nav arī iespējama situācija, ka minētajā gadījumā, kad prasītājas ieskatā kooperatīva biedru sapulce un biedru lēmumu noformēšana nav notikusi atbilstoši likuma prasībām, kooperatīvs būtu uzskatāms par nekad nepastāvējušu, ka tā manta pretēji bijušo paju biedru gribai kļūtu par bezsaimnieka mantu vai kādai citai personai piekrītošu mantu.

Tiesa pamatoti konstatējusi faktu, ka kooperatīvs likvidējoties nodevis garāžu /pers. I/ īpašumā, kurš ar nekustamo īpašumu rīkojies kā ar savu mantu, to tālāk atsavinot /pers. H/, par ko tiesā nav strīda.

Nav arī pamata atzīt, ka kādam no kooperatīva biedriem - fiziskai personai, kura piedalījusies garāžu celtniecībā ar saviem līdzekļiem un darbu, lietojusi šo garāžu, kooperatīvam likvidējoties, lietotā garāža netiktu nodota īpašumā.

Un arī šajā jautājumā nav pierādījumu, ka kāds no bijušajiem kooperatīva biedriem būtu izteicis iebildumus, apstrīdējis faktu, ka garāžas pēc kooperatīva darbības izbeigšanas likumīgi nodotas garāžu kooperatīva biedru, tai skaitā, /pers. I/ īpašumā.

Tiesa atzīst par pierādītiem faktus, kurus konstatējusi pirmās instances tiesa, kuriem prasītāja nav izteikusi iebildumus apelācijas sūdzībā, bet kuriem ir nozīme, vērtējot ieilguma turpināšanos, proti, ka /pers. I/ 2006.gada 6.jūlijā pārdevis garāžu /pers. H/ (1.sēj.l.l.58), kura to nodevusi laulātā /pers. E/ atsevišķā īpašumā, ko pati apliecinājusi tiesas sēdē (2.sēj.l.l.194).

Tiesību teorijā, atsaucoties uz F.Konradi un A.Valteru, norādīts, ka tas, kurš ieilgumu pamato ar attiecīgu nodošanas darījumu, turpina tikai sava priekšgājēja iesākto ieilgumu (*A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. R., 2002, 155.lpp.*).

Tiesa uzskata, ka ir pierādīti arī pārējie likumā noteiktie priekšnosacījumi īpašuma iegūšanai ar ieilgumu, proti - valdītāja laba ticība, nepārtraukts valdījums un noteiktā laika notecējums.

Tiesai nav šaubu par ieilguma nodibināšanas pamatu- valdītāja labo ticību (Civillikuma 1013., 1015.pants), ņemot vērā, ka atbildētājs ir pierādījis valdījuma tiesisko pamatu, bet pretējais nav pierādīts (Civillikuma 1031.panta pirmā daļa).

Tiesa nekonstatē šķēršļus, kuru dēļ atbildētājam būtu iemesls šaubīties par viņa valdījuma tiesīgumu. Tiesa arī nekonstatē apstākļus, kas pārtrauktu valdījumu, kurš turpinājies pa starplaiku, sākot no pierādītā valdījuma sākuma, kas faktiski bija kooperatīva darbības izbeigšanas laiks, bet kas atbilstoši Civillikuma 1018., 1022.panta nosacījumiem atzīstams par nepārtrauktu no 1992.gada 1.septembra jeb likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 16.pantā noteiktā termiņa - Civillikuma Lietu tiesību daļas spēkā stāšanās brīža.

Tiesa atzīst par pierādītu likumā noteikto ieilguma termiņu (Civillikuma 1024.pants), kas nekustamajam īpašumam noteikts desmit gadi. Uz pretprasības celšanas un lietas izskatīšanas brīdi ieilguma desmit gadu termiņš ir iestājies, kamdēļ atbildētājam ir atzīstamas iegūtās īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu.

Nav apšaubāms arī likumā minētais pamats - īpašnieka tiesiskā iespēja izlietot savu īpašuma tiesību (Civillikuma 1025.pants).

Tiesas ieskatā īpašuma tiesību konstatēšanu un atzīšanu varētu ietekmēt apstāklis, ka prasītāja un atbildētājs lūguši atzīt īpašuma tiesības uz konkrētu garāžu, neceļot prasību par domājamo daļu noteikšanu uzmērītajā būvē ar kadastra Nr./numurs A/. Minētais nav bijis šķērslis īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā pēc katras no īpašumā atzītās garāžas uzmērīšanas citās līdzīgās lietās. Ja garāžu īpašums ierakstāms kā kopīpašums, tad, lai nostiprinātu īpašuma tiesības katram garāžas īpašniekam uz tam piederošo garāžu kā viņam piederošo domājamo daļu no garāžu kompleksa, zemesgrāmatā būtu jāiesniedz dokuments, kas apliecina skaitlisku domājamo daļu, to norādot nostiprinājuma lūgumā (Zemesgrāmatu likuma 122.pants), ko tātad iespējams izdarīt arī pēc īpašuma tiesību konstatēšanas un atzīšanas.

Atzīstot /pers.E/ īpašuma tiesības uz garāžu, ir noraidāma /pers. G/ prasība daļā par īpašuma tiesību uz garāžu atzīšanu viņai un par atbildētāja izlikšanu no viņam piederošās garāžas.

Pirmās instances tiesa pamatoti apmierinājusi /pers. G/ prasību daļā par piespiedu nomas attiecību konstatēšanu, noteikusi nomas priekšmetu un maksu, pareizi aprēķinājusi no atbildētāja piedzenamo nomas maksas parādu.

/pers. G/ iebilst pret tiesas noteikto nomas maksas apmēru un arī uzskata, ka prasītā naudas summa būtu piedzenama kā zaudējumi.

Tiesa konstatē, ka laika periodā no 2006.gada 6.jūlija jeb garāžas pirkuma līguma noslēgšanas (1.sēj.l.l.58) /pers. E/ lieto garāžu un tātad arī zemi zem tās. Apelācijas sūdzībā nav izteikti iebildumi pret šo pirmās instances tiesas konstatēto faktu. Līdz ar to ir pamatots secinājums, ka no 2006.gada 6.jūlija starp prasītāju un atbildētāju sakarā ar dalīta nekustamā īpašuma izveidošanos pastāv zemes nomas piespiedu attiecības.

Apelācijas sūdzībā nav izteikti iebildumi pirmās instances tiesas noteiktajam nomas priekšmetam - zemes gabalam 40 m^2 platībā /Nosaukums 01/Nr.28", Madonā.

Nav izteikti iebildumi tiesas konstatētajam faktam, ka piespiedu nomas attiecību periodā līdz 2008.gada 5.septembrim pušu starpā nepastāvēja nekādas līgumiskas attiecības, bet 2008.gada 5.septembrī tika noslēgts nomas līgums.

Tātad līdz 2008.gada 5.septembrim pušu starpā esošās nomas tiesiskās attiecības nav tikušas atrisinātas ne ar pušu savstarpēju vienošanos, noslēdzot līgumu, ne tiesas ceļā. Atbilstoši Civillikuma 2123.panta nosacījumiem šādā gadījumā nomas maksas apmēru noteic tiesa pēc sava ieskata. Tiesa uzskata, ka par šo periodu pamatoti noteikta atbildētāja atzītā nomas maksa 6 Ls gadā, kas par periodu no 2006.gada 6.jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim jeb par 26 mēnešiem veido maksājumu parādu 13 Ls.

Arī apelācijas instances tiesa uzskata, ka nomas maksas apmērs laika periodā līdz līguma noslēgšanai nosakāms Ls 6 gadā jeb apmērā, kādam piekritis atbildētājs. Tiesai nav pamata lemt par lielāka nomas maksas apmēra noteikšanu apskatāmajā laika periodā no 2006.gada 6.jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim. Prasītājas apelācijas sūdzībā minētie argumenti, apsvērumi un pierādījumi nav pamats nomas maksas apmēra palielināšanai.

Atsaucoties uz judikatūru, prasītāja norādījusi, ka tiesa nav apsvērusi, vai tās noteiktā nomas maksa ir samērīga.

Lai pārbaudītu noteiktās nomas maksas apmēra samērību, tiesa to salīdzina ar zemes gabala kadastrālo vērtību. Prasītāja iesniegusi zemes kadastrālās vērtības laika periodam līdz 2010.gadam. Ņemot vērā lietā atrodošos zemes kadastrālo novērtējumu pa gadiem (1.sēj.l.l.21), secināms, ka līdz 2007.gadam 10622 kvm zemes kadastrālais novērtējums bijis Ls 5784, bet 2008.gadā - Ls 31863.

Satversmes tiesas lietā (*2011.gada 27.janvāra spriedumā "Par likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" pārejas noteikumu 7.punkta, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" pārejas noteikumu 40.punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105.pantam"*) pieaicinātā persona prof. Dr.iur. J.Rozenfelds norādījis, ka normālā ekonomiskā situācijā nekustamā īpašuma tirgus vērtība atbilst aptuveni piecu līdz desmit gadu nomas maksai par šo nekustamo īpašumu. Tiesību literatūrā izteikts viedoklis, ka nomas maksai noteiktā laika periodā jāsedz attiecīgās lietas vērtība, kas atkarībā no ieguldījuma riska pakāpes var īstenoties septiņu līdz trīsdesmit gadu laikā (*S.Bērtraitis. Nomas maksas noteikšana zemes piespiedu nomas gadījumā. Jurista Vārds, 2009.gada 19.maijs, Nr. 20, 4.lpp*). Nomas maksa 10 % apmērā no kadastrālās vērtības aptuveni desmit gadu laikā arī iznomātās zemes platības vērtību lietā.

Arī tiesu praksē šāda nomas maksas apmēra noteikšana ir atzīta par samērīgu, piemēram, 2002.gada 9.oktobra spriedumā civillietā SKC-551 nomas maksa noteikta 10 % apmērā no zemes kadastrālās vērtības; 10 % nomas maksas no kadastrālās vērtības noteikta arī citos gadījumos, lietās SKC- 197/2010; SKC-208/2010; SKC-228/2008. Tiesa turklāt šādu nomas maksājumu apmēru noteikusi arī gadījumos, kad uz citai personai piederošas zemes atrodas rūpnieciskas būves, ēku īpašniekiem peļņu nesošas būves, būves, kurās tiek veikta komercdarbība.

Tiesa secina, ka maksājuma apmērs Ls 6 gadā ir samērojams ar zemes kadastrālās vērtības 10 % apmēru, ko tiesa uzskata par adekvātu nomas maksas apmēru, kas attiecīgi veidotu maksājumus Ls 2,20 līdz 2007.gadam. Tiesa neuzskata, ka prasītais nomas maksas apmērs Ls 120 gadā būtu pamatots un taisnīgs apmērs. Prasītājas vēlamā nomas maksa sasniegtu gandrīz pusi no visas 40 m^2 zemes kadastrālās vērtības 2008.gadā, kad zemes kadastrālā vērtība bija visaugstākā, un vairāk kā piecas reizes pārsniegtu kadastrālo vērtību laikā līdz 2008.gadam, kas tiesas ieskatā nav adekvāta un samērīga summa.

Samērojot atbildētāja atzīto nomas maksas apmēru Ls 6 gadā ar zemes gabala kadastrālo vērtību, secināms, ka atzītais nomas maksas apmērs ir samērīga, adekvāta, taisnīga un patiesa samaksa par 40 m^2 zemes lietošanu, atbilstoša Civillikuma 5., 2120.panta noteikumiem, atbilstoša normālām tiesiski ekonomiskām attiecībām valstī, ņemot vērā, ka garāžas lietotājs, izmantojot zemi, nav veicis darbības, kas viņam nestu peļņu, ņemot vērā, ka nomas maksa maksājama par zemi, uz kuras atrodas padomju varas gados celtas garāžas, tas ir, apgrūtinājums, kas bija zināms prasītājai, atgūstot īpašuma tiesības uz zemi. Nav pierādījumu, ka zemes īpašniece būtu veikusi kādus citus ieguldījumus, ka viņai būtu radušies konkrēti izdevumi, kas varētu ietekmēt nomas maksas apmēru par iepriekšējiem gadiem, nosakot tos lielākus par tiesas noteikto apmēru. Tiesa ņem vērā, ka piespiedu nomas attiecībās dalīta nekustamā īpašuma

gadījumā puses nevar izvēlēties, nodibināt nomas attiecības, vai nē, saistība ar nekustamajiem īpašumiem pusēm izveidojusies īpašuma reformas rezultātā, ko ņēmis vērā arī likumdevējs, atsevišķos gadījumos pat nosakot nomas maksas maksimālo apmēru.

Tiesa ņem vērā arī situāciju, kas ir salīdzināma ar Madonas pilsētas teritorijā garāžu kooperatīva uzceltu garāžu nomas attiecībām, proti, Valmieras pilsētas teritorijā atrodošs garāžu kooperatīvs zemes īpašniekam piespiedu nomas attiecību gadījumā maksā nomas maksu 6% apmērā no lietotās zemes platības kadastrālās vērtības gadā (*Valmieras rajona tiesas 2013.gada 10.septembra spriedums lietā C-0566-13/7*).

Tiesa ņem vērā tiesu praksē līdzīgā lietā tiesas noteikto nomas maksas apmēru 6 Ls mēnesī par zemes 40 m^2 lietošanu zem garāžas līdzīgā laika periodā (*lieta Nr. C05023612*).

Prasītāja rakstveida paskaidrojumos apelācijas instances tiesai ietvērusi un tiesā iesniegusi nekustamā īpašuma novērtējumu, kurā norādīts iespējamais nomas maksas apmērs 0,10 Ls par m^2 (3.sēj.l.l.168). Tiesa neuzskata, ka arī nomas maksa 48 Ls (68,30 EUR) gadā par 40 m^2 zemes piespiedu nomu būtu samērīga un taisnīga atlīdzība. Bez tam, minētais novērtējums paredzēts situācijai, kad šāda nomas maksa tiktu noteikta, pusēm rīkojoties labprātīgi un bez piespiešanas. Vērtējumā nav norādes, ar kādām situācijām ir salīdzināta noteiktā nomas maksa par kvadrātmetru zemes. Turklāt novērtējums, kas izgatavots 2013.gada 30.augustā, neattiecas uz apskatāmo laika periodu līdz 2008.gada 6.septembrim.

Noslēdzot zemes nomas līgumu 2008.gada 6.septembrī, puses vienojušās par nomas priekšmetu - zemi 40 m^2 platībā un nomas maksu 10 Ls mēnesī (1.sēj.l.l.13-14). Līgums noslēgts uz pieciem gadiem. Līgumā izdarīta atruna, saskaņā ar kuru vienreizēja maksājuma gadījumā, ja tas izdarīts līdz 2008.gada 12.oktobrim gada maksājums sastāda 90 Ls.

Šo maksājumu /pers. E/ izdarījis 2008.gada 7.oktobrī, samaksājot 90 Ls (1.sēj.l.l.205).

Prasītāja 2009.gada 5.septembrī iesniegusi paziņojumu un izrakstījusi rēķinu /pers. E/, ka nomas maksa par nākošo gadu ir 60 Ls gadā (1.sēj.l.l.15, 61). Arī šo summu /pers. E/ ir samaksājis, ko savā prasības pieteikumā norādījusi pati prasītāja (tabula 1.sēj.l.l. l.l.7).

Par tālāko periodu no 2010.gada 6.septembra līdz 2011.gada 30.decembrim pirmās instances tiesa pamatoti vadījusies pēc spēkā esošā nomas līguma noteikumiem, kam nav iebildis atbildētājs, aprēķinot nomas maksu 120 Ls gadā, kas kopā par minēto periodu sastāda 157,42 Ls.

Līdz ar to tiesa secina, ka kopējā nomas maksas parāda summa, kas piedzenama no /pers. E/ ir 170,42 Ls (13 Ls + 157,42 Ls) jeb 242,49 EUR, bet pārējā daļā par zaudējumu 840,14 EUR piedziņu prasība ir noraidāma.

Prasība par zaudējumu piedziņu noraidāma, atzīstot, ka prasītāja nav pierādījusi radušos zaudējumus un nav pareizi izpratusi nomas maksas parāda un zaudējuma jēdzienus.

Civillikuma 1772.pants noteic, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Civillikuma 1787.pants noteic, ka, aprēķinot atrauto peļņu, nav jāņem par pamatu tikai varbūtības, nedrīkst būt šaubu vai vismaz jābūt pierādītam līdz tiesisku pierādījumu paticamības pakāpei, ka šāds pametums cēlies. Civillikuma 1775.pants paredz, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir jākonstatē obligāti priekšnosacījumi - personas prettiesiska rīcība, zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs, cēloniskais sakars starp vainojamās personas prettiesisku rīcību un zaudējumiem, kā arī jākonstatē cietušā atbilstoša rūpība. Minētie priekšnosacījumi, prasot zaudējumu piedziņu tiesā, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta nosacījumiem ir jānorāda un jāpierāda tai personai, kura prasa zaudējumu piedziņu, tātad prasītājai lietā, kura tos nav pierādījusi.

Tiesa norāda, ka gadījumā, ja nomnieks, dalīta nekustamā īpašuma gadījumā arī piespiedu nomas attiecībās, nav samaksājis nomas maksu jeb civilos augļus (Civillikuma 855.pants), izveidojas parāds, kas arī prasāms un piedzenams kā nomas maksas, kurā ietverta arī peļņas daļa, bet kas nav zaudējumi, parāds, kura piedziņai ir konstatējami citi atšķirīgi no zaudējumiem priekšnosacījumi - nomas priekšmets un nomas maksas apmērs. Nesamaksātā nomas maksa nav ne esošās mantas samazinājums, ne sagaidāmās peļņas atrāvums. Zaudējumu, arī negūtās peļņas piedziņai atšķirībā no nomas maksas parāda piedziņas ir konstatējami citi - tiesas iepriekš norādītie priekšnosacījumi.

Prasītāja arī nav pierādījusi apgalvoto, ka /pers. E/ ar prettiesisku rīcību būtu viņai nodarījis zaudējumus. Tiesa jau apsvērusi jautājumu par prasītās nomas maksas saistību ar zaudējumu prasījumu, bet prasītāja nav norādījusi, kas veido pārējos viņas norādītos zaudējumus. Tātad atzīstams, ka nav pierādīts priekšnosacījums zaudējumu piedziņai - prasītājai nodarīto zaudējumu apmērs.

Tiesa arī norāda, ka līgumsods, kura atsevišķi piedzenamās summas apmērs un tās aprēķins nav norādīts ne prasībā, ne apelācijas sūdzībā, neiebilstot vispār pret tiesas spriedumu šajā daļā, nav zaudējumi un kā tādi nav piedzenami.

Tā kā /pers. E/ ir samaksājis pirmās instances tiesas pamatoti piedzītos tiesāšanās izdevumus valsts labā - valsts nodevu 50 Ls un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 13,99 Ls, tiesa atkārtoti nepiedzen šos izdevumus no atbildētāja.

Savukārt, tā kā pretprasība ir apmierināta, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta nosacījumiem no /pers. G/ par labu /pers. E/ piedzenami viņa samaksātie tiesas izdevumi - valsts nodeva 74,73 Ls un kancelejas nodeva 3 Ls, kopā 77,73 Ls jeb 110,60 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantā noteikto no prasītājas un apelācijas sūdzības iesniedzējas, kuras apelācijas sūdzība noraidīta, valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi pirmās un apelācijas instances tiesās, kopā 26,02 EUR (19,99 EUR un 6,11 EUR).

Vadoties pēc Civilprocesa likuma 189.-192., 432., 434.panta, tiesa

N O S P R I E D A:

/pers. E/ pretprasību apmierināt.

Konstatēt juridiskos faktus, ka:

1) /pers. I/, personas kods /personas kods/, bija individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīva /Nosaukums A/ biedrs;

2) individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvam /Nosaukums A/ piederēja garāža Nr.77, /adrese/;

3) individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs /Nosaukums A/ 1991.gadā likvidējās;

4) individuālo automašīnu īpašnieku garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs /Nosaukums A/ likvidējoties nodeva garāžu Nr.77, /adrese/ kooperatīva biedra /pers. I/, personas kods /personas kods/, īpašumā.

Atzīt /pers.E/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - garāžu Nr.77, /adrese/, telpu grupas kadastra apzīmējumu /numurs E/, būves kadastra apzīmējums /numurs A/.

Atzīt, ka laika periodā no 2006.gada 6.jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim starp /pers. G/ kā iznomātāju un /pers. E/ kā nomnieku pastāvējušas zemes nomas faktiskās attiecības ar to būtiskām sastāvdaļām: nomas priekšmetu - zemes gabalu 40 m^2 platībā /Nosaukums 01/Nr.28", Madonā un nomas maksu 8,54 EUR gadā.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. G/, personas kods /personas kods/, nomas maksas parādu 18,50 EUR par periodu no 2006.gada 6.jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim un 223,99 EUR par periodu no 2010.gada 6.septembra līdz 2011.gada 30.decembrim, kopā piedzīt 242,49 EUR (divi simti četrdesmit divi EUR 49 centi).

/pers. G/ prasību par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu - garāžu Nr.77, /adrese/, izlikšanu no garāžas, zaudējumu 840,14 EUR piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. E/ tiesas izdevumus 110,60 EUR (viens simts desmit EUR 60 centi).

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 26,02 EUR (divdesmit seši eiro 2 centi).

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā minētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma - 2016.gada 29.decembra.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.CERA

Tiesnesis A.BUKAVS

Tiesnesis D.LAZDIŅŠ